

Expunere de motive

Inegalitatea de șanse la educație reprezintă una dintre provocările fundamentale ale sistemului de învățământ românesc. În prezent, 37,9% dintre copiii sub 16 ani și 37,4% dintre tinerii cu vârste cuprinse între 16-24 ani sunt expuși riscului de sărăcie sau excluziune socială. De asemenea, 57,6% dintre familiile cu mai mult de doi copii și 48,8% dintre persoanele singure cu copii dependenți se află în risc de sărăcie sau excluziune socială.¹

Această situație îngrijorătoare se reflectă și la nivelul sistemului educațional. În anul școlar 2018-2019 erau 1.535 de școli „defavorizate“ (36,9%), în creștere față de anul 2017-2018, când 27% (1.169) dintre școli erau în risc socio-educational, dar și față de 2015-2016, când 1.206 de unități se încadrau în categoria celor defavorizate. Elevii care învață în unități școlare cu un procent de elevi proveniți din familii sărace și/sau cu nivel scăzut de educație mai mare de 25% reprezintă aproximativ o cincime dintre unitățile de învățământ din mediul rural, iar unitățile școlare în care acest procent trece de 50% au o pondere de circa 6,5% dintre unități.²

Trebuie subliniat faptul că marea majoritate a unităților școlare cu un procent semnificativ de elevi de etnie romă intră în această ultimă categorie. Deși politicile de desegregare implementate în ultimii ani au avut ca scop eliminarea unei forme de discriminare etnică, modul în care desegregarea fost pusă în practică nu a condus la îmbunătățirea calității educației, ci a avut efecte negative, ca de exemplu excluderea multor copii romi din școlile de masă și plasarea lor în unități de învățământ special care reproduc chiar mai drastic dezavantajele lor.³

Discrepanța între mediul rural și urban se regăsește în cea ce privește prezența fenomenului de abandon școlar. În timp ce în municipii rata de părăsire timpurie a școlii este de 6,2%, în mediul rural rata este de 26,6%, iar în orașe și suburbii de 17,4%, ducând, la nivel național, la o medie nesatisfăcătoare de 18,1%, în 2017.⁴

Școala reușește doar într-o mică măsură să atenueze dezavantajele socio-familiale ale elevilor. În contextul întreruperii activităților uzuale, generate de pandemia SARS – CoV - 2, elevii dezavantajați socio-economic au o probabilitate mai mare să se deconecteze de școală. Fenomenul deconectării se află în strânsă legătură cu abandonul școlar și rezultate școlare slabe.⁵

Un alt fenomen îngrijorător, care afectează inclusiv municipiile și zonele mai favorabile din punct de vedere socio-economic, se referă la slăbirea efectelor socializării primare și modificările funcțiilor familiale. Dezintegrarea familiilor, scăderea numărului de familii care funcționează conform modelului familial clasic și schimbarea rolurilor familiale tradiționale, creșterea numărului de familii disfuncționale au contribuit, de asemenea, la amplificarea tendințelor negative.

¹ [Raportul "Educația în timpul pandemiei. Răspunsuri la criza nesfârșită a sistemului educațional românesc" \(snspa.ro\)](#), p.6

² [Investitie-in-educatia-copii-din-mediul-rural.pdf \(worldvision.ro\)](#), p.10

³ [Microsoft Word - educatie scolara RO policy paper eniko vincze febr2011 \(oportunitatiegale.ro\)](#), p.9

⁴ [Raport privind starea învățământului preuniversitar din România 2017-2018 0.pdf \(edu.ro\)](#), 39

⁵ [Raportul "Educația în timpul pandemiei. Răspunsuri la criza nesfârșită a sistemului educațional românesc" \(snspa.ro\)](#)

Totodată, ca urmare a schimbărilor sociale din ultimii ani, au apărut din ce în ce mai multe probleme privind prima intrare a copiilor în comunitate, cum ar fi creșterea numărului de copii care sunt mai puțin familiarizați cu regulile de contact social la intrarea în școală și apariția agresivității precum și a fenomenului hărțuirii școlare, chiar la o vârstă mai fragedă.

Astfel, în condițiile actuale, există o expectanță socială crescândă ca instituțiile de învățământ public să îndeplinească și sarcini de socializare și integrare socială comunitară, dat fiind că eventualele neajunsuri educaționale ale familiei ar putea fi înlocuite și corectate de instituția publică de învățământ. În același timp, au apărut noi probleme educaționale pentru care metodele pedagogice aplicabile nu sunt întotdeauna suficiente.

Toate aceste argumente susțin și justifică introducerea activităților de asistență socială în unitățile de învățământ de masă mai cu seamă în cele cu o pondere însemnată de elevi proveniți din medii sociale dezavantajate. Scopul activității de asistență socială școlară este sprijinirea progresului școlar al elevilor prin utilizarea metodelor și instrumentelor de asistență socială, prevenirea vulnerabilității elevilor și eliminarea, respectiv atenuarea vulnerabilității deja constituite.

Deși Legea Educației Naționale menționează funcția de asistent social în cadrul sistemului de învățământ în calitate de funcție didactică auxiliară (art. 249 lit. g), legislația actuală nu prevede angajarea asistenților sociali în unitățile de învățământ de masă. Conform cadrului legal existent, asistenții sociali sunt angajați în sistemul public de învățământ doar în următoarele tipuri de instituții:

1. Asistenții sociali din CMBRAE/ CJRAE au fost încadrați în perioada 2006-2008, odată cu înființarea CMBRAE/CJRAE în județele din țară, conform art. 14 91) din OMEC nr. 5418/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a centrelor județene/ al municipiului București de resurse și asistență educațională. În prezent încadrarea asistenților sociali din CMBRAE/CJRAE este reglementată și de art. 9, anexa 1, Cap. II din Ordinul MECTS nr. 5555/07.10.2011 – Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor județene/ al municipiului București de resurse și asistență educațională
2. Asistenții sociali din CSEI sunt încadrați conform art. 249 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și a de art. 24, anexa 3, Cap. VI din Ordinul MECTS nr. 5555/07.10.2011 anexa 3 REGULAMENT- CADRU privind organizarea și funcționarea centrelor școlare pentru educație incluzivă.
3. Încadrarea asistenților sociali din învățământul special și special integrat (grădinițe speciale, grupe de grădiniță specială organizate în școlile speciale, școli speciale pentru toate tipurile și gradele de deficiență, grupe/clase de copii/elevi autiști, școli de arte și meserii - învățământ special, licee speciale, centre sau grupuri școlare speciale, clase/școli postliceale speciale, centre de zi, centre de educație specială, centre de pedagogie curativă) este reglementată de Hotărârea nr. 1251/2005 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat și prin Ordinul MECTS nr. 5573/07.11.2011, ap. V, art. 32, lit g privind Regulamentul de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat, precum și în art. 82, alin. (3) din Ordinul administrației publice nr. 1985/1305/5805/2016.

Din analiza reglementărilor menționate rezultă că legislația actuală instituie prezența asistenților sociali în cadrul sistemului de învățământ aproape exclusiv în cadrul învățământului special și special integrat. Dintre categoriile de asistenți sociali angajați în sistemul de învățământ, doar asistenții sociali angajați în cadrul CMBRAE/ CJRAE au unele atribuții privind asistența socială a elevilor din învățământul de masă. Însă numărul extrem de redus al asistenților sociali angajați în cadrul Serviciului de Orientare Școlară și Profesională din CMBRAE/ CJRAE (doar un singur asistent social/județ), arondarea lor la un centru județean de resurse și nu la unități școlare sau zone/localități specifice, precum și faptul că fișa lor de post cuprinde cu precădere atribuții legate de orientarea școlară și profesională a elevilor cu CES, nu permite acoperirea corespunzătoare a nevoilor de asistență socială din instituțiile de învățământ de masă.

În concluzie, se impune luarea unor măsuri legislative care să remedieze această situație, extinzând rețeaua de asistenți sociali din învățământul public la sfera învățământului de masă.

Nr. crt.	Deputați/Senatori	Grupul parlamentar	Semnătură
1.	Szabó Ödön	UDMR	A
2.	Alanosiu Dumit Valeriu	PNL	
3.	ZISOPOL DRAGOS	MINORITATI	
4.	FEODOR SILVIU	MINORITATI	
5.	Sejivszai Eugen	PSD	
6.	Pitso Vasile	PSD	
7.	Nedcs Eupen	PSD	
8.	MIETQDE ANDREI MARIUS	USR	
9.	GAL KAROLY	UDMR	
10.	Könöczai Csaba	UDMR	
11.	MAGYAR LORAND-ROBERT	UDMR	
12.	MAGY SZABOCS	UDMR	
13.	ZAKARIA'S ZOLTAN	UDMR	
14.	Nicolas Jeltku	UDMR	